L'Aeroport de Girona-Costa Brava acull el primer simulacre d'accident aeri

La Selva | 09/05/2019

Mossos d'Esquadra i ENAIRE s'han coordinat per fer volar dos drons, que enviaven imatges en directe a la sala de crisi, des d'on es fa la direcció estratègica de l'emergència

L'Aeroport de Girona-Costa Brava i Protecció Civil de la Generalitat han organitzat un simulacre general d'emergència aeronàutica, el primer en el qual s'ha utilitzat drons policials en la gestió de l'emergència com si fos un cas real.

El simulacre s'emmarca en el seu Pla d'Autoprotecció, que contempla un conjunt de normes i procediments coordinats amb l'objectiu d'actuar de forma adequada i reduir al mínim les seves conseqüències davant una emergència real.

La finalitat de l'exercici ha estat la de comprovar i avaluar la capacitat de resposta i coordinació dels diferents organismes partícips del simulacre, i també analitzar la seva eficàcia, els temps de resposta i el grau de coneixement i integració de tots els col·lectius implicats per atendre aquest tipus d'emergències. També s'han practicat les accions incloses en el protocol d'atenció a familiars.

Amb aquesta acció, l'Aeroport de Girona-Costa Brava compleix amb la normativa de l'Organització Civil Internacional (OACI) segons la qual s'han de realitzar de forma periòdica simulacres generals d'accident aeri en les instal·lacions dels aeroports.

El simulacre

L'exercici ha simulat l'accident d'una aeronau comercial procedent de Madrid amb 22 passatgers i tripulants. Just abans d'aterrar, l'avió hauria perdut el control i caigut en el municipi de Vilobí d'Onyar, a les rodalies de l'Aeroport, provocant víctimes mortals i de diversa gravetat.

La Torre de Control ha donat l'avís al Centre de Coordinació Aeroportuària (CECOA), que l'ha comunicat al Telèfon d'Emergències 112 de Catalunya i al Centre de Coordinació Operativa de Catalunya CECAT de Protecció Civil de la Generalitat. D'altra banda, el CECOA ha activat el Pla d'Autoprotecció de l'Aeroport, un procediment que actua posant en marxa el Lloc de Comandament Principal (PMP) i el Lloc de Comandament Avançat (PMA).

El PMP, encapçalat pel director de l'Aeroport de Girona-Costa Brava, està format per responsables i directius de diferents departaments d'Aena, de la companyia aèria accidentada, de Guàrdia Civil, de Policia Nacional, de Protecció Civil de la Generalitat, de la Subdelegació del Govern a Girona, la Delegació de la Generalitat a Girona, els Bombers de la Generalitat, el Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM), els Mossos d'Esquadra, Protecció Civil de l'Estat i l'Ajuntament de Vilobí d'Onyar.

Amb l'activació del pla AEROCAT per part de Protecció Civil de la Generalitat a través del CECAT, el PMP i el PMA han passat a integrar-se respectivament al Comitè Tècnic i al Centre de Comandament Avançat (CCA) segons es preveu en la interfase amb el Pla d'Emergència de l'Aeroport.

Els Bombers de la Generalitat han participat en el simulacre amb 8 dotacions (5 vehicles d'aigua, la Unitat de Punt de Trànsit i dos vehicles de comandament). Una vegada rebuda l'alerta, s'han desplaçat al lloc on ha tingut l'accident l'aeronau, que es troba a Vilobí d'Onyar, a més d'1km de l'aeroport de Girona. A l'arribada, les primeres dotacions dels Bombers han avaluat la situació i han delimitat el perímetre de seguretat. S'ha activat el Protocol d'Accident amb Múltiples Víctimes i s'ha constituït la cèl·lula d'avaluació amb Bombers de la Generalitat, Mossos d'Esquadra i Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM). Així mateix, també s'ha activat personal i bombers de l'aeroport que han donat suport i assessorament als operatius en les especificacions tècniques de l'aeronau accidentada.

Paral·lelament, s'han dut a terme les tasques d'extinció, assegurant el segellat del combustible vessat per l'aeronau amb escuma i, coordinadament amb els serveis sanitaris del SEM, han

realitzat el rescat i salvament dels ferits.

El Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) ha estat el responsable de l'assistència sanitària als ferits. Una vegada ha arribat al lloc de l'incident la primera unitat, ha contactat amb el cap de l'emergència i ha fet una valoració inicial de l'escenari que ha comunicat a la Central de Coordinació Sanitària (CECOS), sol·licitant els recursos necessaris en funció dels afectats.

Quan ha arribat la Unitat de Suport Vital Avançat USVA, el metge ha pres el rol de gestor sanitari in situ ubicant-se al Centre de Comandament amb la resta de comandaments d'emergència. Paral·lelament, s'ha creat l'Àrea Sanitària on s'han distribuït els diferents rols sanitaris i s'han definit els espais físics per zones en funció de les diverses gravetats, oferint una assistència ràpida i ordenada. Els ferits han arribat a l'Àrea Sanitària després d'una primera roda d'evacuació. Un cop estabilitzats, se'ls ha evacuat als diferents hospitals i serveis sanitaris de la Regió de Girona, per rebre el tractament adient a la seva patologia. El SEM ha realitzat la llista definitiva dels ferits, acordada amb els diferents comandaments i amb el suport de tots els operatius. Aquesta llista s'ha completat amb el llistat de familiars i de la resta d'afectats elaborat per la policia i protecció civil.

El SEM ha mobilitzat 9 unitats, 2 ambulàncies de Suport Vital Avançat (SVA), 4 ambulàncies de Suport Vital Bàsic (SVB), 1 Vehicle d'Intervenció Ràpida (VIR), dos comandaments i l'equip de psicòlegs, així com, ha comptat amb la intervenció de professionals de la Central de Coordinació Sanitària (CECOS).

Els Mossos d'Esquadra han desplaçat al simulacre 52 agents de serveis territorials i centrals. Com a líders del Grup d'Ordre, els Mossos d'Esquadra s'han encarregat de la filiació (Sala Familiars de l'aeroport, Sala d'Afectats a Vilobí d'Onyar, Centre Assistència a Familiars – CAF i Ante-mortem); de la regulació del trànsit i de la coordinació entre els diferents cossos policials; de la custòdia de la caixa negra i les pertinences dels afectats; de la inspecció Ocular Tècnic Policial a càrrec de la Unitat Tècnica de Seguretat Aèria; de la inspecció Ocular Tècnic Policial a càrrec de les Unitats de Policia Científica i d'Investigació conjuntament amb la comitiva judicial; entre d'altres.

Des del primer moment que s'ha rebut l'avís de l'emergència i s'ha activat el pla d'emergències per accident aeri AEROCAT, han arribat al lloc els equips d'emergència així com efectius de la Policia Local i de Mossos d'Esquadra que han regulat els accessos de vehicles. Les Unitats de seguretat Ciutadana i d'Ordre Públic (Brigada Mòbil i Àrea de Recursos Operatius) han acordonat la zona i han començat a fer recerca de testimonis i/o indicis per avançar en la investigació del sinistre.

Un cop s'ha assegurat la zona de l'accident per part dels Bombers de la Generalitat, s'han incorporat els efectius de la Unitat Tècnica de Seguretat Aèria (UTSA), que és la unitat d'investigació de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra especialitzada en investigació d'accidents aeris i que actua com a policia judicial. La UTSA treballa sempre en coordinació amb la Comissió d'Investigació d'Accidents i Incidents d'Aviació Civil (CIAIAC). Conjuntament amb la CIAIAC s'ha fet recerca de les caixes negres i altres enregistradors de l'avió, d'indicis que puguin ajudar a la reconstrucció de l'accident i s'ha rebut a la comitiva judicial per donar-los assessorament tècnic, així com han iniciat les declaracions dels testimonis que han considerat més importants.

Primer ús de drons com si fos una emergència real

Per primera vegada a l'Estat Espanyol en un simulacre, la Unitat tècnica de Mitjans i la UTSA dels Mossos d'Esquadra coordinats amb ENAIRE, el gestor de navegació aèria a l'Estat Espanyol, han realitzat operacions amb drons com si es tractés d'una emergència real. Des del primer moment de l'activació del Pla AEROCAT, els Mossos han activat a ENAIRE mitjançant la seva sala de control per informar de l'accident aeri i la necessitat d'operar amb drons a la zona aeroportuària afectada. A partir d'aquest moment, els Mossos han comunicat amb la torre de control de l'Aeroport de Girona-Costa Brava i han llançat una bengala lluminosa que ha arribat fins als 300m d'altura amb l'objectiu que el controlador localitzés l'accident.

Així mateix, els Mossos han desplegat els sistemes antidron per evitar que altres drons accedissin al lloc de l'accident. Els drons de Mossos han enviat les imatges enregistrades directament al CECAT de Protecció Civil de la Generalitat i a la sala de crisis des d'on els comandaments d'emergències han pogut veure en tot moment el que ha succeït al lloc. La Unitat de Mitjans Tècnics han pilotat dos drons, un de filat i l'altre de lliure.

La normativa actual estableix que en situacions de catàstrofe, calamitat pública o greu risc per a la seguretat ciutadana, els responsables de coordinar l'emergència podran realitzar operacions amb drons que no s'ajustin a la norma, sempre que es realitzin de forma segura i coordinada amb ENAIRE, el proveïdor de serveis del trànsit aeri. En aquest sentit, Mossos i ENAIRE han realitzat aquesta simulació real d'emergència sense coordinar-se tàcticament abans.

L'Ajuntament de Vilobí d'Onyar, amb l'activació del seu Pla de Protecció Civil, ha fet les comunicacions pertinents a nivell intern i ha habilitat dos espais municipals per a l'atenció als afectats i als familiars, que han estat representats per prop de 60 figurants de la Facultat d'Infermeria de la Universitat de Girona.

Els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat també han participat en el simulacre. Guàrdia Civil ha marcat el perímetre de seguretat, ha estat pendent del correcte funcionament de la seguretat operacional i ha col·laborat en la identificació de les suposades víctimes. Policia Nacional s'ha encarregat de la recepció dels passatgers, de la seva identificació i de la confecció de fitxes de les víctimes per poder-les posar en contacte amb els seus familiars.

Protecció Civil de la Generalitat ha desplaçat 5 tècnics de l'Operativa Territorial per a tasques logístiques i de suport a la coordinació, actuant en el CCA-PMA i a les sales de ferits i familiars. A més, s'ha posat en marxa la figura del PECO (persona de contacte amb les víctimes i els seus familiars) i que recau en el subdirector de Protecció Civil. Aquesta figura està prevista per la normativa de seguretat aèria i inclosa en el grup logístic que coordina Protecció Civil de la Generalitat. La figura del PECO actua coordinadament amb el Representant de l'Aeroport per a l'Atenció a les Víctimes (RAAV) per informar i atendre als familiars dels afectats en l'aeroport. En un cas real, posteriorment seria el responsable d'aquesta atenció en el Centre d'Atenció dels Afectats que desplegaria Protecció Civil de la Generalitat. Així mateix, la directora general de Protecció Civil de la Generalitat s'ha incorporat al Comitè Tècnic-PMP amb funcions de representació de la direcció del pla AEROCAT per assumir la direcció de l'emergència, amb el suport del Servei de Protecció Civil de la Generalitat a Girona.

El CECAT de Protecció Civil de la Generalitat ha actuat com a centre coordinador de

l'emergència d'acord al que es preveu en el pla AEROCAT, activant el pla i gestionant les diferents informacions i els llistats d'afectats (ferits i familiars) i en contacte amb l'aeroport i les sales centrals de Bombers de la Generalitat, Mossos d'Esquadra, SEM i 112.

Creu Roja i membres de L'Associació de Voluntaris de Protecció Civil de Girona han intervingut en la sala de familiars donant suport en la seva atenció.

El simulacre ha comptat amb la representació institucional de la Subdelegació del Govern de l'Estat a Girona i de la Delegació de la Generalitat a Girona.

En el simulacre estan implicades aquestes entitats i institucions:

Mitjans basats a l'Aeroport i empreses basades:

Servei de Salvament i Extinció d'Incendis (SSEI)

Centre de Coordinació Operativa Aeroportuària (CECOA)

Direcció de l'Aeroport de Girona-Costa Brava

Torre de Control

Guàrdia Urbana de Vilobí d'Onyar

Concessionaris

Companyies Aèries

Companyies de Handling

Mitjans externs a l'Aeroport:

Guàrdia Civil-Grups Especials

Cos de Policia Nacional

Protecció Civil del Govern

Protecció Civil de la Generalitat de Catalunya

Bombers de la Generalitat de Catalunya

Mossos d'Esquadra

Sistema d'Emergències Mèdiques SEM

Creu Roja

Institut de Medicina Legal de Catalunya (IMLC)

Subdelegació del Govern a Girona

Ajuntament de Vilobí d'Onyar

Jutges de Santa Coloma de Farners i Girona

Tots els aeroports que componen la xarxa d'Aena disposen d'un Pla d'Emergència que inclou tant les emergències exteriors com el Pla d'Autoprotecció de l'Aeroport, destinat a minimitzar les conseqüències que podrien derivar-se d'un accident aeri.

Autor: Redacció